

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Jannsson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 21

Tallinn, 28. mail 1935

Nr. 21

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS.	
Tallinna piimatarbimg	386
TOOSTUS JA KAUBANDUS.	
Põllumajanduslik väljavedu aasta esimesel neljal kuul	388
Lühiuudiseid	391
RAHANDUS.	
Pangad aprillis	391
Riigitulude laekumises kindel tendents	393
LAEVANDUS.	
Tallinna sadam	393
HINNAD.	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	394
Valuuta hinnad	395
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD.	
Põllumajanduslik väljavedu	395
Võiturg	395
Tapaloomade- ja lihaturg	396
Kanamunaturg	396
Teraviljaturg	397
Linaturg	397
Kartuliturg	397
Aedviljaturg	398
Peekoniturg	398
Lasdad	398
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID.	
Toepuuküsimus Briti kaevandusis	399
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSA- KONNA TEATED.	
Soomes mäetööstus	401
Puumassitoodangu piiramine Soomes	402
Metsakomitee asutamine Soomes	402
Tehase asutamine õunte töötlemiseks Soomes	403
Soomes mesilastepidamine ja meesaak	403
Tatratangu veski asutamine Soomes	403
Tööstuse kontsessiooni-süsteem Itaalias	403
Läti riiklikud eksporditettvõtted ühe keskjuhata- so kontrolli alla	404

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE.	
Milk Consumption of Tallinn	386
INDUSTRY AND TRADE.	
Exports of Agricultural Products I. 1. — IV. 30.	388
Sundry Information	391
FINANCES.	
Banking in April	391
Steady Tendency in Revenue Receipts	393
SHIPPING.	
Tallinn Harbour	393
PRICES.	
Prices and Quotations	394
Exchange Rates	395
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	395
Butter Market	395
Cattle and Meat Market	396
Egg Market	396
Grain Market	397
Flax Market	397
Potato Market	397
Vegetable Market	398
Bacon Market	398
Fairs	398
FOREIGN COUNTRIES.	
British Mining Timber Question	399
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION.	
Finnish Mining Industry	401
Restriction of Pulp Output in Finland	402
Setting Up of Forestry Committee	402
Factory for Utilisation of Apples	403
Apiculture and Output of Honey	403
Establishment of Buckwheat Mill in Finland	403
Industrial Licence System in Italy	403
Centralisation of Government Export Industries in Latvia	404

PÖLLUMAJANDUS

TALLINNA PIIMATARBING. — MILK CONSUMPTION OF TALLINN.

E. Grepp.

Piimavedu maanteedel Tallinnasse.
Milk Transport to Tallinn on Highways.

Suur osa Tallinnas tarvitavast piimast tuuakse kohale maanteid mööda. Selle piima aastakoguse hindamiseks on nüüd kasutada 2 päeva piimaveo andmed maanteil.

Tallinna linna-uurimistöde sarjas teostati 16. veebr. ja 2. nov. 1934 Linna Statistika büroo poolt käesoleva autori juhtimisel liik-

lemisvaatlusi. Neil liiklemisvaatlustel peatati liiklemisvahendid ning registreeriti nii linna saabuv kui linnast väljuv kaubavedu. Esimene maanteede liiklemisvaatlus 16. veebr. m. a. kestis 24 tundi, teine liiklemisvaatlus kestis k. 4.30—22.00. Mõlemad liiklemisvaatlused peeti ühel ja samal nädalapäeval (reedel).

Neil maanteede vaatluste andmeil oli piimavedu maanteedel Tallinna järgmine:

Piimavedu maanteedel Tallinna. — Milk Transport to Tallinn on Highways, on 16. II a. 2. XI 1934.

	I vaatlusel reedel 16. II 1934. I Highways Traffic Inspection				Kokku Total	II vaatlusel reedel 2. XI 1934. II Highways Traffic Inspection				Kokku Total
	tootjate arv Number of Suppliers	Toodud piim, lt — Milk, ltr.				tootjate arv Number of Suppliers	Toodud piim, lt — Milk, ltr.			
		vankriga lt. By carriage	autoga lt. By car.	jalgisi lt. On foot			vankriga lt. By carriage	autoga lt. By car.	jalgisi lt. On foot	
Narva maantee	63	3 453	480	9	3 042	32	3 012	—	—	3 012
Tartu	50	3 282	2 000	—	5 282	56	4 234	2 400	10	6 644
Pärnu	24	3 735	—	—	3 788	19	2 170	—	6	2 176
Paldiski maantee	46	3 399	—	33	3 432	41	3 130	70	14	3 214
Pirita tee	27	3 182	—	—	3 162	8	2 428	185	—	2 563
Lagedi talvete	16	1 480	—	15	1 495
Kokku — Total	225	23 404	2 480	57	28 031	184	14 974	2 605	30	17 609

I liiklemisvaatluse andmetel toodi 24 tunni jooksul Tallinna maanteid mööda ümmarguselt 26 tuhat liitrit piima. Seejuures veeti 2 500 lt. piima autodega ja 57 lt. käsitsi.

II liiklemisvaatlusel, mis kestis 2. nov. k. 4.30—22.00, toodi maanteid mööda Tallinna 17 600 lt. piima. Võrreldes I liiklemisvaatluse andmetega on veetud piima üldarv tunduvalt vähenenud. Osalt võib vahe olla tingitud sellest, et osa piimatoojaid juba enne k. 4.30 saabusid linna. Kuid peamiseks põhjuseks nähtavasti on piimatoodangu vähesus sel sesoonil. Nagu nähtub, on suur erinevus Narva mnt. vedudes. Vankritega piimatoojaid I liiklemisvaatlusel oli 225 ja II — 184.

Üksikute maanteede järgi kõige enam piima tuuakse Narva ja Tartu mnt. kaudu. Narva maantee kaudu tuuakse piima Nehatu ja Jõealme valdadest, väga vähesel määral ka Raasiku ja Rae valdadest ning isegi Kolga vallast. Tartu mnt. kaudu saabub Rae ja Kurna valla piim. Väiksemal määral saabub Tartu mnt. kaudu isegi Ravi-

la, Kuivajõe ja Triigi valdade piim. Pärnu mnt. kaudu tuuakse Kurna, Nabala ja Saue valdade piim. Paldiski mnt. kaudu tuuakse Harku ja osalt ka Keila ning Väana valdade piim. Pirita teed kaudu tuuakse Viimsi ja Nehatu valdade piim. Lagedi taliteed tuuakse piima Rae vallast, osalt ka Nehatu ja Raasiku valdadest.

A. Arras'e artiklis „Tallinna piimatartvus ja selle tõstmise võimalusi” (Põllumajanduseturg nr. 47 — 1932) tuuakse andmed piimaveo kohta maanteedel Tallinna. A. Arrase andmeil 1932. a. toodi päevas Tallinna maanteid kaudu 13 540 lt. piima. Kahjuks puuduvad teated nende andmete kogumisviisi ja aja kohta, mis pärast ei või öelda, kuivõrd võrreldavad on need andmed liiklemisvaatluste andmetega. Võrreldavuse korral peab oletama, et maanteede kaudu piimavedu Tallinna on tõusnud.

Piimavedu raudteedel üldse.
Conveyance of Milk by Railway.

Viimastel aastatel oli piimavedu raudteedel järgmine:

	1934/35	1933/34	1932/33
	brutto tn.		
Piimavedu raudteedel üldse	10 592	10 919	11 548
Piimavedu Tallinna	9 885	9 811	10 055
	netto tn. (1000 lt.)		
Piimavedu Tallinna	7 508	7 849	8 044
Keskmiselt päevas	20,6	21,5	22,0

Piimavedu raudteedel üldse on vähe langenud.

Piima keskmises veokauguses märkame muutusi:

Veokaugus km	1933/34	1932/33	1931/32
0—50	60,2	37,3	50,9
50—100	30,4	43,0	22,1
üle 100	9,4	18,8	18,0

Raudteedel üle 100 km. piimatranspordi osatähtsus on langenud tunduvalt, kas ebata-suvuse tõttu või mõnel muul põhjusel. Piima kaugetranspordi (s. o. üle 100 km.) vähene-mine on ka üheks piima raudteevedude vähe-nemise põhjuseks.

Piimavedudes raudteel on Tallinna osa-tähtsus väga suur. Kogu raudteedel veetud piimast toodi Tallinna 1934/35. a. 88,6%, 1933/34. a. 89,8%, 1932/33. a. 87,0%. Võr-

reldes 1934/35. a. 1932/33. a. näib, et Tal-linna osatähtsus on 1½ punkti võrra tõusnud.

Laiarööpmelisega tuuakse Tallinna enam piima kui kitsarööpmelisega. 1933/34. a. too-di laiarööpmelisega 59% ja kitsarööpmelisega 41% kogu raudteedel Tallinna toodud piimast.

Esitatud tabelis üldandmed olid toodud brutto kaalu kohta, s. o. piim ühes nõudega.

Kuna oluline on netto kaal, s. o. piima enda kogus, siis arvestati nõude kaal raudtee-del tühjade nõude tagasisaatmise andmete põhjal ja võeti keskmiseks taara kaaluks 20% brutto kaalust. Nii tuletati netto piima-vedu raudteedel Tallinna.

1934/35. a. oli kogu aastane piimavedu raudteedel Tallinna 7,5 milj. lt., mis keskmiselt päevas 20,6 tuh. lt. 1933/34. a. näeme, et keskmine päevane piimavedu oli 21,5 tuh. lt. Nagu selgub, on piimavedu raudteedel Tallinna viimastel aastatel langenud.

Raudteel piima-veo sesoonsus.
Seasonal Tendencies of Railway Milk Transport.

Raudteedel piimavedudes esineb sesoonsus, mis on tingitud piimatoodangu sesoonsusest.

Piimavedu raudteedel Tallinna kuude järgi (brutto tn.).

Railway Milk Transport to Tallinn by Months (Gross tonnage).

Üldse	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
1934/35	9 885	712	872	859	850	857	838	690	611	689	795	705	907
1932/33	10 055	891	1 042	822	762	957	866	795	770	785	767	833	

Hiliskevadel, suvel ja sügisel on raudteede piimavedu kõige suurem. Piimavedude mak-simum-kuuks on mai, miinimum-kuuks no-vember.

Raudteel piima-veo nädala tsük-lus.

Weekly Cycle of Railway Milk Transport.

— 18. II 1934. a.) raudteede piimavedu Tal-linna. Üks nädal on liiga Mihikene ajavahe-mik kindla tsükliuskõvera moodustamiseks,

Peale sesoonsuse on huvi-tav veel raudteede piima-veo nädala tsükklus. Esi-tatud andmed käsitavad ainult ühe nädala (12. II

aga teatud täpsusega iseloomustab ta nädala-päevade osatähtsust siiski.

Andmetest nähtub, et suurem piimavedu Tallinna on teisipäeval, neljapäeval ja lau-päeval. Neist neljapäev on nädala maksimu-miks 17,5%-ga. Esmaspäeval, kesknädalal, reedel ja pühapäeval on piimavedu väiksem. Nädala miinimumiks on kesknädal 12%. Paistab, et regulaarselt igal päeval piimatoo-jate kõrval esinevad veel ülepäeviti piimatoo-jad, s. o. teisip., neljap. ja laupäeval. Reede paistab olevat vahepealne nädalapäev.

Piimavedu raudteedel Tallinna nädalapäevade järgi 12. II — 18. II 34. %

Per Cent Distribution of Railway Milk Transportation to Tallinn by Days of the Week.

Esmaspäev.	Teisipäev.	Kolmapäev.	Neljapäev.	Reede.	Laupäev.	Pühapäev.	Kokku.
Kõigil raudteedel kokku	12,7	16,0	12,0	17,5	13,3	16,3	100

Piimavedu tähtsamate jaamade järgi. *Milk Transport by Principal Railway Stations.* Nagu juba selgus, saab Tallinn laiarööpmelise kaudu rohkem piima kui kitsarööpmelisel. Suuremateks piima saatejaamadeks laiarööpmelisel 1984/35. a. olid järgmised jaamad, kes saatsid üle 100 tn. (aastas) piima. Kõige enam piima saatis Lehtse — 860 tn., siis Raasiku — 771 tn. ja Aruküla — 525 tn. Järgnevad Keila — 487 tn., Saue — 476 tn., Kehra — 327 tn. ja Jäneda — 298 tn. Järgnevad Vaeküla, Jõgeva, Lagedi, Riisipere, Kiltsi, Tamsalu, Kaadrina, Vasalemma, Rakvere j. t., kes saadavad alla 100 tn. aastas.

Kitsarööpmelisel saadab kõige enam Hagudi — 642 tn., siis Kohila — 435 tn., Keava — 333 tn., Vääna — 317 tn., Vodja — 309 tn., Kiisa 209 tn., Saku — 208 tn., Rapla — 176 tn. ja Türi 102 tn. Ülejäänud jaamad saadavad piima alla 100 tn. aastas.

Lehmapidamine Tallinna linna administratiivpiires. *Milk Output within the Precincts of Tallinn.*

Tallinna linna administratiivpiires oli 1935. a. alul 378 lehmapidajat, kellel oli 794 lehma. Nende piimatoodangut on raske hinnata. Kui võtta keskmiseks piimaanniks 5,5 lt. päevas lehmalt, siis võrduks Tallinna linna piires asuvate lehmade päevane piimatoodang tagasihoidlikult võttes 4400 lt. Keskmist aastatoodangut võiks ümmarguselt hinnata 1,5 milj. lt. peale.

Tallinna kogu piimatarbing. *Total Milk Consumption of Tallinn.*

Maanteedel Tallinna veevõetud piima aastakogust on kõige raskem hinnata. Nagu nägime, on maanteede vaatluste andmed lahkumised, esimesel vaatlusel 26 tuh. lt. ja teisel vaatlusel 17,6 tuh. lt. Võttes arvesse seda, et teine vaatlus ei kestnud 24 tundi ja nov. raudteevõtte andmetel ja ka piimatoodangu poolest on kõige kehvem kuu, peame oletama, et aasta keskmine päevane piimavedu on suurem, kui teisel vaatlusel saadud tulemus. I vaatluse tulemus aasta keskmisena oleks vast liig kõrge. Autori arvates võiksimme maanteede päevaseks keskmiseks piimaveoks Tallinna arvestada 20 tuh. lt. Nii oleks Tallinna piimavedu raudteel ja maanteel peagu võrdne. Koostades nüüd kogu Tallinna piimatarbingu tabeli, selgub:

Tallinna keskmine päevane piimatarbing (1000 lt.)
Average Milk Consumption per Day (1000 lt.)

Raudteid kaudu	20,6
Maanteid kaudu	20,0
Linna piires lehmade toodang	4,4
	Kokku 45,0

Esitatud andmest tuletatud Tallinna keskmine päevane piimatarbing oleks 45 tuh. lt., mis annaks 0,33 lt. elan. kohta päevas.

Kogu aastane Tallinna piimatarbing võrduks ümmarguselt 16 milj. lt., mis kogu Eesti piimatoodangust 2%. 9 sendiga lt. annaks see 1440 tuh. kr., mis teeks ümmarguselt aastas 10 kr. väljaminekut piimale iga elaniku kohta.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU AASTA ESIMESEL NELJAL KUUL.

EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS I. 1 — IV. 30, 1935.

Põllumajanduslik väljavedu liigub käesoleval aastal püsivalt tõusu suunas. Võrreldes eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega näeme, et enamik olulisematest põllumajandussaadustest (peale peekoni ja kartuli) näitab nii koguse, väärtuse, kui hinna tõusu.

Olulisemate põllumajandussaaduste väljavedu (kuhu kuuluvad või, peekon ja muu

liha, munad, kartul, lina ja nisu) võrdkaalustatud koguselt suurenes võrreldes eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega 29,4%. Tähtendatud saadusi vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 8,4 milj. kr. väärtuses 5,1 milj. kr. vastu eelmisel aastal — seega suurenes väljavedu 3,3 milj. kr. ehk 63,7% võrra. Selline suur tõus põllumajanduslikus väljaveos tõi tunduvalt elavust

kogu rahvamajandusse — alates põllumehest, kes sai suuremat sissetulekut, ning haarates kaasa piimatalituse, raudtee ning sadamate tegevust jne., tingis suuremast läbikäigust ka suuremaid tulusid.

Või. Tähtsama eksportartikli — või — väljavedu näitas käesoleval aastal pidevat tõusu. Kõik neli kuud üksikult kui ka kogusummas ületavad eelmise aasta vastavate kuude võiväljaveo koguselt, väärtuselt kui ka hinnalt. Võid vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 2169 tn. — 3 058 tuh. kr. väärtuses — 1 879 tn. 2 264 tuh. kr. vastu eelmisel aastal samal ajavahemikul — seega suurenes kogus 290 tn. ehk 15,5% ja väärtus 794 tuh.kr. ehk 35,1%, kuna või eest saadud keskmine kilogrammi hind ületas eelmise aasta esimese nelja kuu keskmise 21 sendi ehk 17,4% võrra. Üksikute kuude järgi avaldus koguse tõus järgmiselt: jaanuaris 15,5%, veebruaris 7,5%, märtsis 5,1% ning aprillis 28,1%, kuna väärtuse tõus samas järjekorras oli: 21,3, 40,2, 35,3 ja 44,5%. Või eest saadud hind liikus kuude järgi järgmiselt: jaanuaris 161, veebruaris 148, märtsis 134 ja aprillis 128 snt. kg., kuna möödunud aasta vastavad arvud olid: 154, 113, 104 ja 114 snt. Suurem osa võist suundus Britti ja Saksa, kuna väiksemal määral müüsimise võid Tšehhoslovakkiasse, Palestiinasse, Belgiasse, Pr. Marokosse ja erakordselt aprillis P.-Am. Ühendriikidesse.

Peekon. Teiseks tähtsamaks põllumajandus-Bacon. liikuks eksportartikliks on peekon. Võrreldes peekoni väljavedu eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega, näeme tunduvat tagasiminekut, kuigi hinnalangus on võrdlemisi väike (4,6%), kahanes peekoni väljavedu siiski nii koguselt kui väärtuselt. Koguse kahanemine oli tingitud meie peekonile antud kontingendi piiramisest Britis, kuna hinnalangus tuleb panna osalt väljaveo kogusele, mis veeti välja üle kontingendi piiri ning tuli reeksporti puhul Britist turustada odavamate hindadega. Peekoni vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 794 tn, 953 tuh. kr. väärtuses — möödunud aasta 1 047 tn. 1 318 tuh. kr. vastu — seega kahanes kogus 253 tn. ehk 24,2% ja väärtus 365 tuh. kr. ehk 27,7%. Peekoni väl-

javedu oli suurim märtsis ja väiksem veebruaris. Peekoni eest saadud hind kujunes kuude järgi järgmiseks: jaanuaris 124, veebruaris 122, märtsis 122 ja aprillis 113 snt. kg., kuna möödunud aasta vastavad arvud olid: 139, 140, 116, 111 snt. Peagu kogu peekoni müüsimise käesoleval aastal Britti, kuna tähtsuseta osa läks N. S. V. Liitu ja Taani.

Põllumajanduslik väljavedu 1/I—30/IV.

Exports of Agricultural Products in I. I. — IV. 30.

	Tonnides Tns		1000 kr. 1000 kr.	
	1935	1934	1935	1934
Või — <i>Butter</i>	2 169	1 879	3 058	2 264
Peekon — <i>Bacon</i>	794	1 047	953	1 318
Muu liha — <i>Other meat</i>	771	262	399	128
Sellest: <i>Thereof:</i>				
Loomaliha — <i>beef</i>	332	125	118	26
Lambaliha — <i>mutton</i>	119	61	81	30
Sealiha (peale peekoni) — <i>Pork</i>	216	2	125	1
Lina ja takud — <i>Flax and tow</i>	2 849	1 811	3 307	1 275
Kartul — <i>Potatoes</i>	2 009	2 318	81	87
Nisu — <i>Wheat</i>	4 170	—	474	—

Muu liha. Liha (looma-, vasika-, lamba-, *Other Meat.* muul kujul sealiha jne.) vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 771 tn. 399 tuh. kr. väärtuses — 262 tn. 128 tuh. kr. vastu möödunud aastal — seega suurenes väljavedu koguselt 509 tn. ja väärtuselt 271 tuh. kr. — ümmarguselt (nii koguselt kui väärtuselt) kolmekordseks. Eriti hoogsat kasvu näitas sealiha (peale peekoni) — ligi 4-kordseks, kuna piiratud peekoni kontingendi tõttu ei võimaldunud kõiki eksporttapamajadesse kokkuveetud peekonsigu turustada peekonina Britis, vaid tuli saata osa mujale. Ka loomaliha väljavedu näitas hoogsat tõusu — koguselt ligi kolme- ja väärtuselt enam kui neljakordseks, kuna nelja kuu keskmine hind oli käesoleval aastal 35 snt. kg. ja möödunud aastal 21 snt., seega salme loomaliha kilost 14 snt. ehk 66,7% enam. Lambaliha vedasime välja ligi 2 korda enam, kuna väärtus kasvas ligi 3-kordseks ning saadud hind suurenes 20 sendi ehk 41,3% võrra kg. Liha peale peekoni turustasime peamiselt Rootsis, Soomes, N. S. V. Liidus ja väiksemal määral Norras, kuna teiste riikide osatähtsus pole nimetamisväärne.

Lina. Põllumajanduse eksportartiklitest, *Flax.* nende väljaveol saadud rahalise väärtuse järgi, lina omab käesoleva aasta esimese nelja kuu andmete osatähtsuselt esi-

koha, kuna möödunud aastal samal ajavahemikul kuulus linale kolmas koht. Ka üldväljaveos on lina käesoleva aasta esimese nelja kuu andmetel kolme suurema eksportartikli kõrval esikohal (15,3%-ga), kuna teine koht kuulub tselluloosile (15%-ga) ja kolmas võile (14,2%-ga), kuna või väljavedu on alles hooajaliselt madalseisus.

Linahindade tunduv tõus, võrreldes eelmise aastaga ja kõrgete hindade püsimine käesoleval aastal ning elav nõudmine linaturgudel, äratas linaeksportöride huvi lina väljaveo vastu, mille tulemuseks oli lina väljaveo hoogus tõus. Lina ja takku vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 2 849 tn. — 1 811 tn. vastu eelmisel aastal — seega kasvas väljaveetud lina kogus 1 038 tn. ehk 57,3%, kuna lina müügist saime käesoleval aastal 3 307 tuh. kr. — 1 275 tuh. kr. vastu möödunud aastal — seega 2 032 tuh. kr. ehk 159,3% võrra enam. Üksikute kuude järgi avaldus linahindade liikumine järgmiselt: jaanuaris 111, veebruaris 122, märtsis 119 ja aprillis 120 snt., kuna nelja kuu keskmine hind oli 118 snt. kg. Möödunud aasta esimese nelja kuu andmetel näeme madalamat linahinda jaanuaris — 59 snt., kõrgemat märtsis — 77 snt., kuna nelja kuu keskmiseks hinnaks oli 73 snt. kg. — seega 45 snt. ehk 61,6% madalam käesoleva aasta vastavast ajavahemiku hinnast. Valdav osa linast läks Britti ja Saksa, kuna väiksemal määral turustati Belgias, Hollandis, Prantsuses, Rootsis, Soomes ning P.-Am. Ühendriikides.

Munad. Munade väljaveo hooaeg algas täna *Eggs.* navu õige lootusrikkalt. Kuigi eelmine aasta oli meie munade ekspordi rekord-aastaks ja väljaveo hooaeg algas ühe kuu võrra varem (möödunud aastal veebruaris, käesoleval märtsis), ületab siiski käesoleva aasta nelja kuu munade väljavedu eelmise aasta sama ajavahemiku (nii koguselt kui väärtuselt) õige tunduvalt. Mune vedasime välja käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul 3,2 milj. tk. 99 tuh. kr. väärtuses — 1,3 milj. tk. 42 tuh. kr. vastu eelmisel aastal. Kuigi munade hind püsis peagu eelmise aasta tasemel, kasvas väljavedu võrreldes eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega 1,9

milj. tk. ehk 139,9% ja saadud rahasumma suurenes 57 tuh. kr. ehk 134,3% võrra. Domineeriv osa munade ekspordist läks Britti, kuna väiksemal määral turustati Tšehhoslovakkias, Šveitsis ja Saksas. Senise munade ekspordi suurenemise loomulikuks aluseks tuleb pidada valitsuse sammu (möödunud aastal 26. märtsil avaldati kanamunade hindade kindlustamise seadus) munade eksporthinna kindlustamiseks, kuna ekspordi tulemus kinnitab, et selle seadusega oleme saanud positiivseid tulemusi.

Kartul. Kuigi kartuli väljavedu läks tagasi *Potatoes.* võrreldes eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega, peab siiski kinnitama, et väljavedu ka tänava arenes võrdlemisi soodsalt. Kui võtta arvesse asjaolu, et möödunud aasta esimestel kuudel olid meil erakordsed müügid N. S. V. Liitu ja P.-Am. Ühendriikidesse, mis aasta järgmistel kuudel ei kordunud, siis tänava stabiilsema väljaveo juures võib loota, et kartuli väljavedu käesoleva aasta esimesel poolel ei jää palju maha möödunud aasta esimese poole kartuliväljaveost.

Käesoleva aasta nelja kuu jooksul veeti kartulit välja 2 009 tn. 81 tuh. kr. väärtuses — eelmise aasta 2 318 tn. 87 tuh. kr. vastu — seega osutus käesoleva aasta kartuliekspord 13,3% väiksemaks eelmise aasta omast, kuna väärtus kahanes vaid 6,8% võrra. Käesoleval aastal saadi eksporditavate kartulite eest paremat hinda (404 snt. kvintaal) kui möödunud aastal (376 snt. kvintaal) — 7,4% võrra. Kartuliekspord suundus käesoleval aastal peamiselt Itaaliasse ja väiksemal määral Soome, Rootsi ning Portugali.

Nisu. Eeltoodule lisaks tuleb märkida täna *Wheat.* navu veel nisu väljavedu. Möödunud aasta nisusaak kujunes nii suureks, et kattis kogu omatarviduse ja jätkub isegi väljaveoks. Nisuekspordi tähtsus seisab veel selles, et valitsusel avanes sellega võimalus pakutud nisu osta talupidajailt suuremal hulgal üles, kuna ekspordi ärajäämisega oleks see osutunud raskemaks. Nisu müüsimise tänavu 4 170 tn. 474 tuh. kr. väärtuses, millest $\frac{2}{3}$ turustasime Itaalias ja $\frac{1}{3}$ Soomes.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● 21. mail k. a. Majandusministeeriumis peetud koosolekul, millest võtsid osa kodumaa karusnahatöösturid ja importörid, leiti, et kodumaa karusnahatööstus suudab peagu katta n.n. „kotiknahkade“ tarvituse ja seepärast vaid piiratud arvul on vaja neid karusnahku importida, vast 6—7000 tk. aastas. Nimetatud koguse impordiks jaotasid importörid omavahelisel nõupidamisel.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on annud loa:

● Hendrik Tallmeister'ile, Tallinnas, Koidu tän. nr. 95 pesu- ja plekknöõpidetöökoja sisseseadmiseks. Töökojas leiab 6 töölise tööd. Jõuandjaks 3 h. j. elektrimootor. Valmistatakse pesu- ja rõivastu- ning rõhknööpe.

● A. Turba ja J. Lurje'le, Tallinnas, Uuel tän. nr. 34 nukutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab 10 töölise teenistust. Jõuandjateks elektrimootorid kogujõuga 6 h. j. Valmistatakse igasuguseid mänuuasju.

● K. Detert'ile, Tallinnas, Voita tän. nr. 3 kunstvõi- ja kunsttoidurasvatööstuse sisseseadmiseks väiketööstusena.

● A/s. Vennad Kimberg, Tallinnas, Katusepapi tän. nr. 35 hobuseraua- ja kabjanaeltetehases töötamiseks. Tehas annab 17 töölisele tööd. Jõuandjaks 25 KV elektrimootor. Valmistatakse hobuseraua- ja kabjanaelu, peamiselt siseturu tarvituseks.

● Aug. Kuusik'ule, Tartus, Riia tän. nr. 60 asetsevat kudumistöökoda viia üle samale tän. nr. 42/48. Töökojas kootakse peamiselt rõivariideid. Teenistust leiab 5

töölise. Jõuandjateks elektrimootorid kogujõuga 25 h. j.

● P. Pillmann'ile, Torgu vallas, Saaremaal, saeveski sisseseadmiseks ja seal töötamiseks kuni 1. jaanuarini 1936. a. Ettevõtte annab 25 töölisele tööd. Jõuandjaks 10 h. j. lokomobiil.

● Ferdinand Hermlin'ile, Antsla alevis, Võrumaal, saeveski sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab 12 töölise teenistust. Jõuandjaks 8 h. j. lokomobiil.

● M. Goldberg'ile, Misso vallas, Võrumaal, saeveski sisseseadmiseks ja seal töötamiseks kuni 15. augustini k. a. Ettevõttes leiab 30 töölise tööd. Jõuandjaks 12 h. j. lokomobiil.

● Paul Simmul'ile, Viitina vallas, Võrumaal, saeveski sisseseadmiseks. Ettevõtte annab 20 töölisele teenistust. Jõuandjaks 12 h. j. lokomobiil.

● Karl Ahmann'ile, Laanemetsa vallas, Valgamaal, jahu- ja saeveski sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab 12 töölise tööd. Jõuandjaks 8 h. j. lokomobiil.

● Aug. Pillmann'ile, Vastse-Antsla vallas, Võrumaal, saeveski sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab 12 töölise teenistust. Jõuandjaks 10 h. j. lokomobiil.

Eesti Tervishoiu Muuseumi töö ülevaade.

● Neil päevil ilmus trükist Eesti Tervishoiu Muuseumi 10 a. tegevuse ülevaadena brošüür „Eesti Tervishoiu Muuseum 1924—1934“. Brošüür käsitleb Muuseumi tekkimist, arenemist ja praegust seisukorda. Seal on toodud ka muuseumi väljaannete nimestik. Töö on varustatud piltidega ja sisaldab lõpul ingliskeelse kokkuvõtte.

RAHANDUS

PANGAD APRILLIS. — BANKING IN APRIL.

Pankade ärisuisudes mõõdunud kuul toimunud muutused olid võrdlemise väikesed. Märkimisväärsem oli erapankadel hoiusummade ja laenude suurenemine, kusjuures viimaseil see oli, nagu eelmiselgi kuul, üleka-

lus. Hoiusummade kasv (+ 397 tuh. kr.) toimus kõigi hoiuste liikide järgi, olles siiski suurim jooksvate arvete alal (+ 207 tuh. kr.). Nõudmised korrespondentide vastu kahanesid (— 158 tuh. kr.) ja võlaarved ning re-

Pankade arvetesels 1000 kr. — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	April 1935	Märts 1935	Aprill 1934	Muutus — Change	
				April 1935	Aasta jooksul During Year
Erapangad — Private Banks:					
Hoiusummad — Deposits	38 183	37 786	32 131	+ 397	+ 6 052
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	11 461	11 620	12 356	— 159	— 895
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	10 778	10 744	15 737	+ 34	+ 4 959
Laenud — Loans	55 504	55 084	54 833	+ 440	+ 871
Korresp. (akt.) — Balances with corresp. (debit)	2 006	2 104	2 109	— 168	— 163
Väärtpaberid — Securities	2 202	2 033	1 843	+ 169	+ 359
Kassareserv — Cash reserves	4 842	4 946	3 752	— 104	+ 1 090
Garantiid — Guarantees	7 015	6 983	4 962	+ 32	+ 2 053
Tähts. ühispangad — Princip. Co-oper. Banks:					
Hoiusummad — Deposits	20 288	28 907	23 523	+ 271	+ 5 715
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	654	574	549	+ 80	+ 105
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 361	2 432	5 530	— 71	— 1 175
Laenud — Loans	25 200	25 170	23 281	+ 30	+ 1 928
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit.)	768	645	897	+ 113	+ 139
Väärtpaberid — Securities	1 936	1 977	1 445	— 41	+ 491
Kassareservid — Cash reserves	5 600	5 473	3 308	+ 127	+ 2 262
Garantiid — Guarantees	710	703	619	+ 7	+ 91

diskont kasvasid pisut (+ 34 tuh. kr.). Pankades töötav võrkapital suurenes üldsummas 272 tuh. kr. Väiksemääralist suurenemist näitas ka omakapital, kerkides 7 478 tuh. kr. märtsis 7 563 tuh. kr. aprillis (+ 85 tuh. kr.), mis oli tingitud möödunud aasta puhaskasust vastavate osade, peamiselt erikapitali ülekandmisest. Lisalaenu anti 440 tuh. kr., mis täielikult langes veksiilaenudele, peaosas sisevekslele (+ 321 tuh. kr.). Nõudmised korrespondentide vastu tõmbusid kokku, kusjuures tagasimineku ilmes hoiuiseeloomuga (— 261 tuh. kr.) ja kasv laenuiseeloomuga (+ 103 tuh. kr.) arvete juures. Garantiid (+ 32 tuh. kr.) ja mitmesugused (+ 5 tuh. kr.) deebitorid muutusid tähtsusega määralt. Üldsummas suurenes antud krediitide summa 319 tuh. kr., tõustes 65 292 tuh. kroonile. Lisakrediitideks ja väärtpaberite juuresoetamiseks (+ 169 tuh. kr.) vajalikud summad saadi hoiusummade juurevoolust ja olevast kassareservist (— 104 tuh. kr.).

Tähtsamail ühispankadel andsid juurekasvu — hoiusummad, peamiselt jooksvail arveil, 271 tuh. kr., ja passiva korrespondent arved 80 tuh. kr., kuna võlaarved kahanesid 71 tuh. kr. võrra. Seega võrkapitali juurevool andis üldsummas 280 tuh. kr. Sellest ligemale pool kulus krediitide suurendamiseks (152 tuh. kr.), nimelt laenuarvete järgi 39 tuh. kr. ja korrespondent arvete järgi 113

tuh. kr., ning pool läks kassareservi täiendamiseks (+ 127 tuh. kr.).

Möödunud aasta sama ajaga võrreldes näitavad hoiusummad kasvu erapankadel 6 052 tuh. kr., ühispankadel 5 715 tuh. kr., passiva korrespondent arved esimesil kahane mist (— 895 tuh. kr.), viimaseil kasvu (+ 105 tuh. kr.) ja rediskont ning võlaarved tagasimineku vastavalt 4 959 tuh. kr. ja 1 175 tuh. kr. suuruses. Võrkapitali juurevool aasta jooksul ulatus erapankadel 198 tuh. kr. ja ühispankadel 4 645 tuh. kr. Antud krediitid suurenesid samal ajal üldsummas erapankadel 2 693 tuh. kr., sellest garantiide ja mitmesugused deebitorid 2 185 tuh. kr. ning tähtsamail ühispankadel vastavalt 1 866 tuh. kr. ja 77 tuh. kr. Kassareservi, väärtpaberite ja muude vääruste (peamiselt välisraha) tagavara täiendamine nõudis erapankadel 1 494 tuh. kr. ning ühispankadel 2 933 tuh. kr. Erapankadel ilmnev aktiivsummade suurem tõus võimaldus muude aktive, peamiselt kinnisvara, tagasitõmbumise teel. Pankade tegevus on märgatavalt laienenud käesoleva aasta esimesel kolmandikul võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga. Väljendub see muuseas arvestatud tulusumma tunduvas kasvus. Nimelt ulatus sissetulekute summa möödunud aprillis erapankadel 1 566 tuh. kr. ja tähts. ühispankadel 853 tuh. kr. ning 1934. a. samal kuul vastavalt 1 422 tuh. kr. ja 777 tuh. kr.

RIIGITULUDE LAEKUMISES KINDEL TENDENTS.

STEADY TENDENCY IN REVENUE RECEIPTS CONTINUES.

Nagu Majandusteadetes nr. 18 märkisime, laekus aprillis riigi tulused 7,5 milj. kr. eelmise aasta 5,6 milj. kr. vastu, kusjuures kaaluv osa enamlaekumisest langes erakorraliste asjaolude arvele, kuna regulaarsete laekumiste tõusu võisime arvestada ca 8% ulatuses. Mais püsib riigitulude laekumises kindel tendents: 1.—20. maini (incl.) laekus riigitulusid 4,4 milj. kr. eelmise aasta sama aja laekumise 3,6 milj. kr. vastu, näidates enamlaekumist ca 22%. Enamlaekumise tingib peamiselt Pikalaenu Panga möödunud aasta puhaskasu sissemaksmine Kr. 435 000 suuruses, missugune tulu eelmisel aastal kanti üle alles juulis.

1. aprillist 20. maini (incl.) on laekunud

tulusid 11,9 milj. kr. eelmise aasta sama aja 9,2 milj. kr. vastu. Kulud olid samal ajal vastavalt 9,8 milj. ja 9,5 milj. kr. Seega ületavad k. a. senini saadud tulud tehtud kulude ca 2 milj. kr. Selline vahetõus tuludes kuludes on kõigiti mõistetav, kui peame silmas, et eelarve-aasta alul oli rida erakorralisi suuremaid laekumisi, esijoones riigi ettevõtete puhaskasu (riigi metsatööstus 1,7 milj. kr., Pikalaenu Pank 0,43 milj. kr. jne.), kuna suvekuudel laekub tulused vähem, kulud aga on tavaliselt suuremad. Muude hulgas läheb suvekuudel välja suurem osa maatulunduskapitalile määratud toetusest põllumajandussaaduste ekspordi arendamiseks, milleks on nähtud ette teatavasti 1 milj. kr.

LAEVANDUS

TALLINNA SADAM 18.—26. MAINI 1935. A. — TALLINN HARBOUR.

Möödunud nädalal liikus Tallinna sadamas rohkesti laevu, eriti elav oli välissõidus tramp-laevade liikumine. Liinilaevu tuli välissõidust möödunud nädalal sisse koguarvult 15 laeva, neist tuli 10 laeva Soomest. Soomest tulnud laevad töid peamiselt reisijaid, kümnel laeval oli kokku 229 reisijat ja 312 tn. kaupa. Liinilaevu tuli veel, 2 laeva Soomest 745 tn. segakaubaga ja 3 reisijaga, 1 laev Rootsist 40 tn. segakaubaga ja 104 reisijaga, 1 laev tuli Inglisest 147 tn. segakaubaga ja 1 laev Belgiast 378 tn. segakaubaga ja 7 reisijaga. Välja läks samuti 15 liinilaeva, neist 8 laeva läks Soome, viies 341 reisijat ja 341 tn. segakaupa, 3 laeva läks Saksa 126 tn. segakaubaga ja 26 reisijaga, 1 laev läks Rootsi 205 tn. segakaubaga ja 109 reisijaga, 1 laev läks Inglisest 875 tn. segakaubaga ja 1351 tihm metsamaterjaliga, 1 laev läks Belgiasse 279 tn. segakaubaga ja 1 laev Prantsusse 283 tn. segakaubaga.

Juhuslikke (tramp.) laevu tuli sisse möö-

dunud nädalal välissõidust koguarvult 16 laeva, neist tuli kaubaga sisse ainult 4 laeva, ülejäänutest tuli 2 laeva remonti, 1 laev proviantide võtma ja meeskonda täiendama ning 9 laeva tuli tühjalt. Kaubaga laevad tulid järgnevatest maadest: 1 laev tuli Lõuna-Ameerikast üle Helsingi, tuues 2533 tn. petrooleumi ja bensiini, 1 laev tuli Inglisest 260 tn. segakaubaga, 1 laev Taanist 162 tn. segakaubaga ja 1 laev Rootsist 36 tn. segakaubaga. Välja läks välissõitu 20 laeva, neist läks 8 välja tühjalt enamikus Soome ja Rootsi. Laaditult välja läinud laevadest läksid 4 laeva Inglisest, viies kaasa metsamaterjali, tselluloosi, võid ja mune, 2 laeva läks Hollandisse metsamaterjaliga, 2 laeva läks Soome, 1 viljaga, teine vanarauaga, 1 laev läks Saksa metsamaterjaliga, 1 laev läks Leetu metsamaterjaliga, 1 laev Prantsusse 938 tn. tselluloosiga ja 1 laev Rootsi 269 tn. segakaubaga. Peale välissõidu liikus laevu ka rannasõidus.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. II.	20/V	13/V	o/o	April		English Nomenclature see No. II.	20/V	13/V	o/o	April	
	26/V	19/V		1935	1934		1935	1935		1935	1935
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerin-gute järgi (kr. kv)											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,75	12,75	0	11,75	13,00	70. Searasv, sulatamata . . .	60	60	0	58	60
2. Nisu	14,75	14,50	+1,7	13,50	19,50	71. " sulatatud	80	80	0	73	143
3. Oder, õlle	—	—	—	—	19,00	72. Loomarasv, sulatamata . .	50	50	0	50	60
4. " süüda	9,25	9,25	0	8,75	17,25	73. " sulatatud	60	60	0	60	75
5. Kaer	7,75	7,38	+4,2	7,50	11,75	74. Heeringad, soolatud . . .	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,85	14,85	0	14,35	14,27	75. Rõimed, värsked	8	7	+14,3	21	22
7. Rukkipüü	21,75	21,75	0	22,00	24,33	76. Kuid	15	12	+25,0	23	24
8. Nisupüü (kõrgem sort) . .	31,00	31,00	0	31,50	35,70	77. Riis	60	60	0	60	60
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	2,35	78. Manna	38	38	0	38	30
10. " piirituse	—	—	—	2,00	1,65	79. Kartulijahu	25	25	0	25	30
11. " vabrik	2,05	2,00	+2,5	1,75	1,55	80. Suhkur	44	44	0	44	44
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust õvtsitai (kg)	1,20	1,15	+4,3	1,25	1,18	81. Sool	6	5	0	5	1
13. Margariin	0,65	0,65	0	0,65	0,63	82. Ristikkhein	7,0	—	—	—	7
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	43,88	43,88	0	43,04	42,74	83. Ansahein	4,0	4,3	-7,0	3,8	5,9
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	4,25	84. Põletispüüd, kase (m ³) .	492	492	0	492	55
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	4,21	85. " männi	352	352	0	352	55
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	—	86. Petroleum (lt)	11	11	0	11	13
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	43,87	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
19. Tee, Or. Pekt., Tselon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	7,05	Rukis — (kr. kv.)					
20. Kõhv, Rio, Santos jne. . . .	4,75	4,75	0	4,75	6,35	37. Hamburg (La Plata)	7,42	7,49	-0,1	7,73	—
21. Heering., S. Matties (tünn)	35,00	35,00	0	35,00	43,00	38. Chicago	7,86	7,53	-2,9	8,62	7,79
22. " Maffuls	39,50	39,50	0	39,50	55,17	39. Winnipeg	6,48	6,65	-2,3	7,78	6,19
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	34,00	34,00	0	35	40	Nisu — (kr. kv.)					
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,63	—	90. Hamburg (Manitoba I) . . .	13,50	13,71	-1,5	14,07	—
25. Lubl	—	—	—	—	3,50	91. Liverpool	10,57	10,79	-2,0	10,86	8,43
26. Tsinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,43	0,59	92. Chicago	11,94	12,33	-3,2	13,50	10,51
27. Ooker	0,22	0,22	0	0,22	0,23	93. Winnipeg	11,50	11,68	-1,5	12,50	8,53
28. Värvits	66,50	66,50	0	66,50	73,50	Mais — (kr. kv.)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	12,13	94. Tallinn	—	—	—	—	—
30. Teras, vedru	26,00	25,00	0	26,00	25,00	95. Chicago	12,53	12,66	-1,0	12,84	6,33
31. Inglise	485,00	480,00	+1,0	485	478,3	Võl. (snt. kg)					
32. Seatina	39,00	29,00	+13,8	29,00	35,40	96. Tallinn	96	92	+4,3	100	83
33. Vasikplekk, punane	162,50	162,50	0	162,50	150,5	97. Kindlustatud hind	120	130	-7,7	140	150
34. " valge	185,00	185,00	0	185	182,5	Londonis.					
35. Tsinkplekk	67,50	67,50	0	67,50	67,60	98. Taani	174	159	+9,4	175	149
Riie ja nahk											
36. Puuvillanerie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	99. Eesti	131	129	+1,9	—	125
37. " mitikal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	100. Läti	—	—	—	139	128
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,03	2,03	0	2,03	2,25	101. Leedu	131	126	+4,0	139	125
39. " Am. nah. I s. "	2,33	2,33	0	2,33	2,55	102. U-Meremaa	143	140	+2,1	139	123
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle .	2,55	2,55	0	2,55	3,40	Manchesteris.					
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	3,90	103. Taani	173	163	+9,2	178	152
42. Põlevkivi, I a s.	0,85	0,85	0	0,85	0,85	104. Eesti	141	138	+0,0	141	129
43. Turvas	0,33	0,33	0	0,33	0,33	105. Läti	139	138	+4,5	141	126
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	5,25	—	106. Soome	170	160	+5,2	166	141
45. Nafta, Ameerika ja Poola .	10,00	10,00	0	10,00	11,50	107. Rootsi	168	149	+0,0	133	—
46. Petroleum, Vene ja Am. . .	10,75	10,75	0	10,75	12,50	Berliinis.					
47. Bens., R.-põlevk. segab. (lt)	0,28	0,28	0	0,27	—	108. Saksa margivõi	373	373	0	373	349
48. " välismaa, I sort "	0,28	0,28	0	0,29	0,29	109. Peen melerivõi	864	864	0	864	385
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukis	—	—	—	—	14,0	110. Meierivõi	353	353	0	353	322
50. Nisu	—	—	—	—	—	111. Kopenkaagenis. — Taani	128	118	+1,3	129	101
51. Oder	—	—	—	—	17	Peekon. (snt. kg)					
52. Kaer	9	9	0	9	12,7	112. Tallinn 60 — 72 kg I s. .	— ^{a)}	55 ^{b)}	—	58	63
53. Rukkijahu	14,3	14,3	0	14,3	14	113. " { 55,5—59,5 " " }	— ^{a)}	49 ^{b)}	—	47	57
54. Sepikjahu	18,5	18,5	0	18,5	23,5	114. " { 72,5—78,0 " " }	— ^{a)}	45 ^{b)}	—	43	54
55. Kartulid	3,9	3,2	+21,9	3,4	3,2	Londonis (kõrgem not.)					
56. Piim, lahtine (liiter)	8	8	0	9	9	115. Taani	169	162	+4,3	154	141
57. Või, melerei	185	185	0	155	164	116. Eesti	157	153	+3,8	145	126
58. " taluvõi	110	110	0	130	147	117. Läti	—	152	—	142	126
59. Koor, rõõsk (liiter)	90	90	0	100	80	118. Leedu	—	153	—	145	123
60. " hapu	85	85	0	95	100	119. Rootsi	164	157	+4,4	149	133
61. Kanamunad (paar)	7	7	0	8	9	120. Hiiri	175	168	+3,2	163	166
62. Sealiha, keeduliha	50	50	0	46	64	121. Poola	158	150	+2,0	141	128
63. " praaliha	60	60	0	51	65	Lina — Võru-Petsari.					
64. Loomaliha, supliha	50	50	0	50	35	122. Ristna (R)	135	135	0	130	94
65. " praaliha	65	65	0	65	55	123. Hoffsdreiband (HD)	126	126	0	121	86
66. Vasikaliha, esim. veer. . . .	40	40	0	28	33	124. Dreiband (D)	117	117	0	112	73
67. " tag.	60	60	0	35	39	125. Ordin.-dreiband (OD) . . .	106	106	0	101	69
68. Lambaliha, esim. veer.	60	50	0	38	59	126. L. ordin. dreib. (LOD) . . .	95	95	0	90	61
69. " tag.	60	60	0	47	60	127. Takuprakk (H)	83	83	0	78	49
Mujal Eestis.											
						128. Ristna (R)	133	133	0	128	91
						129. Hoffsdreiband (HD)	124	124	0	119	83
						130. Dreiband (D)	115	115	0	110	75
						131. Ordin. dreiband (OD)	104	104	0	99	66
						132. L. ordin. dreib. (LOD) . . .	93	93	0	85	53
						133. Takuprakk (H)	81	81	0	76	46

1) fr. Rakvere; 2) 20/V — 26/V 3) 13/V — 19/V 4) 6/V — 12/V

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	27. V. 1935		21. V. 1935		27. V. 1935	21. V. 1935
	Ost	Müüdk	Ost	Müüdk		
\$ (dollar)	365	373	368	376	4,9487	4,9131
£ (Inglise n.)	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark	143,50	147,00	143,50	147,00	12,29	12,22
Soome mark	7,98	8,10	7,98	8,10	226,87 ¹⁾	226,87
Prantsuse fr.	24,05	24,55	24,25	24,55	75,21	74,63
Belgia belga	62,95	63,95	62,25	63,25	29,08	29,075
Helveetsia fr.	118,20	119,70	118,95	120,45	15,32	15,212
Itaalia liir	30,00	30,55	30,25	30,75	60,12	59,71
Eesti kroon.					18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Tanni kroon	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,905	19,905
Tšehhoslov. kr.	15,15	15,45	15,30	15,60	119,12 ¹⁾	117,93
Hollandi kulden	247,15	250,15	249,10	252,10	7,3225	7,265
Läti lant	117,20	119,45	117,95	120,20	15,25 ¹⁾	15,12
Cerv. rubla					5,677 ¹⁾	5,684
Austria šilling	68,40	69,80	68,65	70,05	26,47 ¹⁾	26,1
Ungari pengö					27,73 ¹⁾	27,75
Poola slott	68,80	69,80	69,30	70,30	26,31 ¹⁾	26,12
Leedu ltt.	61,20	62,10	61,75	62,65	29,50 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden	68,85	69,85	69,35	70,35		

1) 25 V 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas 20/V- 26/V 1935	18/V- 19/V 1935	1935. a. 1. kuni 26. V.	1934. a. 1. kuni 27. v.	1933. a. 1. kuni 28. V.
	VÕI (tonni)	284,7	146,8	2876,6	2548,8
Butter (tons)					
Sellest:					
Saksa	75,9	89,2	1070,0	1086,4	1148,7
Inglisse	176,2	52,0	1538,4	1355,8	520,0
Belgiasse	0,0	39,7	89,7	12,1	160,4
Soome	—	—	—	2,1	—
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
Eggs (1000)	3124	886	9757	6040	1628
Sellest:					
Inglisse	2178	436	7819	4703	566
Saksa	328	320	945	527	—
PEEKON					
(tonni) —					
Bacon (tons)	46,6	19,1	800,2	1216,0	1389,2
LINA (tonni)					
Flax (tons)	368,8	46,9	3364,2	2015,1	2000,6
Sellest:					
Inglisse	203,3	—	2617,9	1396,5	1160,2
Belgiasse	—	—	70,3	101,4	658,3
Soome	40,6	—	51,8	60,2	55,4
Saksa	54,9	46,	532,5	365,0	11,4
Prantsuse	—	—9	10,3	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal jätkus võihindade kõvenemine Inglises. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 78—80 š cwt, eelmise nädala 74—78 š vastu. Seega meie võihind Inglises on käesoleval aastal vähe kõrgem kui möödunud aastal. Nagu võis arvata, nõrgenes möödunud nädalal Saksast saadav võihind litsentsimaksu tõstmise tõttu 5 snt. võrra kg-lt 117 snt-le eelmise nädala 122 snt vastu. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vaherkordade kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõi hinnaks 96 snt. kg. Möödunud aastal samal ajal oli võihinna noteering 89 snt. kg.

Või sissevedu Inglisse oli käesoleva aasta aprillis 892 021 cwt möödunud aasta sama aja 744 932 cwt vastu. Seega suurenes või sissevedu Inglisse aprillis 20% võrra. Käesoleva aasta esimesel neljal kuul ulatub või sissevedu 3 235 620 cwt-le, mis on 4% võrra väiksem eelmise aasta sama aja sisseveost. Kogu või sisseveost omavad osatähtsusest impeeriumimaad 69,6% möödunud aasta 63% vastu. See-ga on impeeriumimaade, s. o. eriti ookeanita-

guste maade võistlusvõime Inglise võiturul tunduvalt kasvanud.

Võitagavarade liikumine Inglises näitab viimasel ajal suurenemist. Nii oli külmutusmajades võid 11. mail 826 161 kasti 13. aprilli 495 834 kasti vastu. Möödunud aasta 12. mail oli võid külmutusmajades 1 140 507 kasti, seega tunduvalt siiski enam kui käesoleval aastal.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt. kg.: Tallinnas — meiereivõi (lauavõi) 135—150 snt., taluvõi (kõõgivõi) 105—115 snt., Tartus — meiereivõi 133—150 snt., taluvõi 113—125 snt., Viljandis — meiereivõi 135 snt., taluvõi 100—125 snt., Pärnus — meiereivõi 130—135 snt. (kauplustes), taluvõi 90—100 snt., Valgas — meiereivõi 150 snt., taluvõi 125 snt., Rakveres — meiereivõi 135 snt., taluvõi 108—113 snt. ja Kuressaares — meiereivõi 120 snt. ja taluvõi 80—90 snt. kg.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1 279 tünni, Inglisse 2 730,5 tünni, Palestimasse 81 ja Belgiasse 1 tünn.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tallinna turul veiseliha hindades märgiti üldiselt väikest nõrgenemist. Kõrgemaväärtusega liha hinnad nõrgenesid 1—2 snt., halvemad sordid kuni 4 snt. kg. Nuumveiste liha maksus 36—43 snt., keskmised 30—37 snt. ja lahjad 24—32 snt. kg. Eluskaalud vastavalt sordile 18—28 snt. kg. Hinnad selguseta.

Vasikaid turul üle keskmise; kuna nõudmine oli elav, märgiti väikest hinna kõvenemist. Liha maksus 27—43 snt. kg. vastavalt sordile. Hinnad püsivad.

Lambaid turul keskmiselt. Eksportlammaste hinnaks tapakaalu alusel turustades noteeriti 78—83 snt. ja elukaalu hinnaks franko saatejaam 30—35 snt. kg. Siseturul hinnad muutuseta, s. o. liha maksus 30—48 snt. kg. ja eluskaalu alusel tehti tehinguid 25—29 snt. kg. piirides. Hinnad selguseta.

Sealiha hinnad nõrgenesid tugevasti, sõltuvalt rohkest pakkumisest. Põrsad maksusid 50—60 snt., noored sead 38—42 snt., liha- ja rasvasead 36—41 snt. kg. Peekonsigu turustati 38—42 snt. kg. Eluskaalust nõuti-maksti 28—33 snt. kg. Enamik tehinguid tehti 29—30 snt. kg. piirides. Hinnad püsivad.

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine Inglises näitas möödunud nädalal tõusu. Nii kõvenesid sisemaa kui ka Taani ja Rootsi kanamunade hinnad (18 lb s-sada) 1 š s-sada, s. o. ligemale 2 snt paari kohta. Eesti kanamunade hinnad jäid üldiselt püsima, misjuures ainult suuremate munade noteering (17 lb) tõusis 7 š-it 7,3 š-le. Vastavalt kõvenenud hinnale Inglises noteeriti meil eksportmunade hinnaks franko kogumispunkt kr. 0.35 kg eelmise nädala kr. 0.29 vastu. Ühes riikliku juuremaksuga maksavad eksportörid vähemalt kr. 0.45 kg.

Juhtides tähelepanu üksikute maade kanamunade hindade noteeringute erinevusele, toome eelmise nädala vastava kaalu noteeringud. Nii noteeriti 18 lb. kaalulise s-saja kanamunade hinnaks Inglises: Taani 8,3—8,6 š, Rootsi 8 š, Soome 7,3—7,6 š ja Eesti 7—7,3 š. Toodud andmeist nähtub, et meie

Lihahinnad teiste linnade turgudel snt. kg.

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	40—44	25—35	23—30	35—45
Viljandi . . .	40—43	30—37	15—20	38—43
Pärnu	35—40	30	25	40—43
Valga	38—43	30—40	18—25	35—45
Rakvere . . .	37—44	25—45	20—35	40—50
Narva	40—47	35—45	30—35	40—45
Kuressaare . .	35—45	20—25	16—22	—

Sealiha hinnad on üldiselt langenud 1—2 snt kg-it peale Narva, kus langus kg-it oli kuni 5 snt. Samuti on hinnas langenud ka veiseliha Valga ja Narva turgudel. Vasikaliha hinnad on Lõuna-Eesti turgudel 1—3 snt. võrra kg-it tõusnud, kuna Põhja-Eesti turgudel vähe nõrgenenud.

Lambaliha hindades on märgitud tõusu peale Narva turu, kus hinnad on keskmiselt 10 snt. langenud.

Lihahinnad Soomes — Helsingis. Hinnas on nõrgenenud veise-, vasika- ja lambaliha, kuna sealihahinnad püsivad kauemat aega. Veiseliha maksus 32—68 snt., vasikaliha keskmiselt 34 snt., lambaliha 48—80 snt. ja sealiha 48—66 snt. kg.

Rootsis — Stokholmi lihaturul märgiti möödunud nädala lõpul üldiselt lihashindade nõrgenemist, mis arvatavasti kestab ka käesoleval nädalal olenevalt soojadest ilmadest.

kanamunade hind Inglises on tunduvalt madalam Taani ja Rootsi kanamunade hinnast, esimesest 18% ja teisest 14% võrra. Meie munahindade madaluse põhjuseks on peamiselt senine inglise munaturu sissetöötamatus, kuna peamiseks kanamunade turuks oli meil kuni möödunud aastani Saksa. Kahtlemata tuleb meil aga nüüd juhtida suuremat tähelepanu munade turustamisvõimaluste parandamisele Inglises.

Kanamunade sissevedu Inglisse oli käesoleva aasta aprillis 1 573 077 s-sada, möödunud aasta sama kuu 1 301 873 s-saja vastu, olles seega 21% võrra suurem. Kogu sissevedu aga aasta esimesel kolmandikul ulatub 5 436 883 s-sajale, misjuures sissevedu on suurem eelmise aasta samal ajavahemikul sisseveetud munakogusest 3% võrra. Peamise osatähtsuse kogu sisseveeos omab Taani, kes eksportis Inglisse 1 885 098 s.-s., s. o. vähem

kui eelmisel aastal. Hollandi aga seevastu on suurendanud kanamunade sissevedu kogusest Inglisse üle nelja korra, võrreldes eelmise aasta sama aja sisseveoga ning omab 1 047 144 s.-s. teise koha üldises sisseveos. Hollandile järgnevad Iiri (1 031 299 s.-s.), Austraalia (440 456 s.-s.), Soome (255 805 s.-s.), Hiina (245 197 s.-s.), Poola (240 439

s.-s.), kuna teiste maade kanamunade sissevedu on tunduvalt madalam.

Siseturul olid möödunud nädalal kanamunade hinnad vähe madalamad kui eelmisel nädalal. Nii maksusid keskmise suurusega munad snt paar: Tallinnas 5,5—8 snt, Tartus 7—8 snt, Viljandis 6—7 snt, Pärnus 6—7 snt, Valgas 6—8 snt, Rakveres 7 snt ja Kuressaares 5—6 snt paar.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Aprilli keskpaigas alanud teraviljahindade langus maailma teraviljaturgudel kestis möödunud nädalal edasi. Tähtsamail turgudel noteeriti järgmised hinnad kr. kv. (sulgudes eelmise nädala hinnad):

rukis: Chicago 7.36 (7.53), Winnipeg 6.48 (6.65), Hamburg (La Plata) 7.42 (7.49); nisu: Chicago 11.94 (12.33), Winnipeg 11.50 (11.68), Hamburg (Manitoba I) 13.50 (13.71), Liverpool 10.57 (10.79); mais: Chicago 12.53 (12.66).

22. mail noteeriti siseturul järgmised hin-

nad kr. kv. eest: rukkijahu 14.35, nisupüül (pehme-sõre) 18—31, nisu 14.50—15, rukis 12.50—13, kaer 7.50—8, oder (toidu) 9—9.50.

Väikemüügihinnad turgudel (kr. 10 kg.).

	Viljandi	Tartu	Rakvere	Pärnu	Valga	Narva
Rukis	1,20	1,15	1,35	—	1,15	1,20
Nisu	1,40	1,40	1,45	1,50	1,40	1,50
Oder	1,00	0,90	0,90	1,00	1,10	1,10
Kaer	0,90	0,80	0,85	1,00	0,85	1,00
Rukkijahu	1,30	1,25	1,45	1,35	1,25	1,40
Sepikujahu	2,00	2,00	2,00	1,80	1,90	2,00

LINATURG — FLAX MARKET.

Linakaubanduse keskustes püsib väliseturul ja samuti siseturul tugev tendents. Vene linamonopol müüs ka mai teisel poolel mõned tuhanded tonnid linu endiselt kõrgete hindadega.

Dundee linabörsil märgiti Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamast 1 inglise tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

	22. V 35	8. V 35	23. V 34
Eesti Petseri-Võru R	£ 85	£ 85	£ 59/10
Läti liivi R	£ 85	£ 86	£ 59/10
Vene kastelo IV gr. 1 s.	£ 95	£ 90	£ 60/10
Pärnu takud I s.	£ 68	£ 68	£ 39/—

Tallinnas linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 24. V 1935 noteeriti lina

kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu sentides järgmiselt:

	Petseri- ja Võrumaal	mujal Eestis
ristna	R	135 133
hoffsdreiband	HD	126 124
dreiband	D	117 115
ordinaardreiband	OD	106 104
low-ordinaardreiband	LOD	95 93
takuprakk	H	83 81
takk I sorti		95
„ II „		83
chiustakk		15

Tendents: kindel.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Läinud nädalal saadeti Rootsi ligi 3 000 kv. kartuleid, mis kõik läksid Tallinnast. Maalt kartulite kokkuostmise üksikud eksportörid lõpetasid, sest ladudesse on rohkesti kartuleid toodud kokku ja Rootsis nõudmised on vähenenud. Mai keskpaigas läks Rootsi rohkesti kartuleid, mis pärast sealsed ostjad on praegu tagasihoidlikud kartulite ostmises. Viimasel nädalal on Stockholmist rohkesti oma kartuleid toodud müügile, mis ei jäta avaldamata mõju meie kartulimüügile.

Kartulimüük Soome on väga loid. Üksikud purjekad on läinud Viru rannast Viiburi.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 23. mail s. a. noteeriti järgmised hinnad: Söögikartul: Viru- ja Harjumaal raudteejaamades kr. 2.00—2.10 (kv., Viru rannas kr. 2.20 kv. Lääne rannas kr. 2.40—2.60 kv. Tööstuskartul tärklisvabrikutes kr. 2.00—2.10 kv.

Tendents: tagasihoidlik.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Käesoleva nädala alul ilmus turule suurel arvul tomati- ja lilletaimi, kuna nende istutamishooaeg juba algas. „Võõrasema“ taimedest maksti Tallinna turul 5—8 snt, „levkoidest“ 40—50 snt, „hortensiast“ 75—80 snt, tomatite taimedest 10—15 snt jne.

Keeduviljaturul tõusis hinnas salat, millest maksti 70—80 snt kg. Võrdlemisi heas hinnas püsis ka redis, mille kimbust maksti Tallinna turul 7—10 snt. Tomatite kg hind langes kr. 3,5—4 kr. kg ja kurkide tükist maksti 25—30 snt. Värskeid porgandeid müüdi 10—15 snt. kimp. Öunu võis märgata vaid üksikutes ärides ja neidki vähesel määral. Neid

müüdi 1,50—2 kr. kg. Apelsinide hinnad tõusid siseturul, kuna nende tagavarad olid lõppemas. Uusi suuremaid apelsinisaadetisi meile mais pole tulnud. Sidrunite hinnad, samuti ka rosinat ja muu välismaalt toodud aedvilja hind püsis enam-vähem ühtlasel tasemel, arvatud välja banaanid, millele hind kerkis vähe.

Lähemal ajal on loota meil keeduviljahindade alanemist suureneva pakkumise tõttu, muu aedviljahinna alanemist, eriti aga välismaalt sissetoodava puuvilja hindade alanemist pole loota lähemas tulevikus.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Möödunud nädalal tapeti eksporttapamajades 1771 siga 1178 sea vastu eelmisel nädalal. N.-Venesse saadeti möödunud nädalal 2277 siga. Kogusummas on seni saadetud 4095 siga. Seega on pool lepingust juba täidetud.

Alates käesolevast nädalast ostavad eksporttapamajad N.-Vene jaoks elussigu ainult alates 110 kg. eluskaal, kuna kergemate sigade osa lepingust juba täidetud.

LAADAD — FAIRS.

Praegused laadad on üldiselt põllutööhooaja tõttu vaiksed. Eelmise kuuga võrreldes on märgata väikest hindade nõrgenemist, sest põllutöö alguse tõttu on nõudmine väga tagasihoidlik, mis otseselt mõjub hindadesse. Mai keskpaigu peetud elusloomade hindu iseloomustavad alltoodud laatade ülevaated:

Holstre laadal Viljandimaal nõuti headest tööhobustest 235 kr. ja keskmistest 160 kr. ümber. Lüpsilehmade pakkumine ületas tunduvalt nõudmise, headest lehmadest makseti 85 kr. ja keskmistest 65 kr. ümber. Lihaloomad maksusid: pullid kuni 135 kr., lehmad kuni 80 kr. ja mullikad kuni 40 kr. tk. Lamaste hinnaks oli 9 kr.

Häädemeeste laadal Pärnumaal hobuste vähesuse tõttu oli nõudmine suurem pakkumisest ja sellepärast tundusid hobuste hinnad — eriti heade tööhobuste hinnad, kõrgemate kui Viljandimaal peetud laatadel. Nii maksusid head tööhobused 270—300 kr. ja kesk-

mised 180 kr. ümber. Vastandina hobuste puudusele oli laadastamisel lüpsilehmi üliküluses ja hind ka ülaltoodud laada tasemest sellepärast madalam — head lüpsilehmad maksusid 68 kr. ja keskmised 50 kr. ümber. Lammastest nõuti 10—15 kr., kuni 6-näd. vanad pörsad maksusid 3—5 kr. ja 6—10 nädala vanused 5—7 kr. tk.

Tapa laata iseloomustab just suurem elusloomade nõudmine kui pakkumine. Head tööhobused maksusid 300—350 kr. ja keskmised 150—200 kr. Lüpsilehmad maksusid: head 100 kr. ja keskmised 70 kr. ümber. Pörsaid oli rohkesti ja nende hind kõikus suuruselt ja vanuselt 4 ja 10 kr. vahel.

Kuivajõe laadal Harjumaal olid loomadel järgmised hinnad: head tööhobused 250—300 kr., keskmised tööhobused 200—250 kr., head lüpsilehmad 80—110 kr., keskmised lüpsilehmad 60—80 kr., nooremad pörsad 3—5 kr. ja vanemad pörsad 5—8 kr. tk.

Vana-Roosa laat Võrumaal oli loomade pakkumiselt ja nõudmiselt enam-vähem tasakaalus, peale põrsaste, kellede rohkuse tõttu ületas pakkumine nõudmise. Keskmised tööhobused maksusid 150 kr. ja keskmised lüpsilehmad 60 kr. ümber. Lihaloomadest nõuti pullidest kuni 120 kr., lehmadest kuni 75 kr. ja mullikatest kuni 40 kr. Vasikad maksusid 6—10 kr. ja lambad 5—15 kr. tk. Põrsaste

hind oli alla 6-nädalastel 2,5—5 kr. ja 6—10 nädala vanustel 5—8 kr. tk.

Petseri laadal nõuti headest tööhobustest peajasjalkult 180 kr. ja keskmistest 120 kr. ümber. Head lüpsilehmad maksusid 60 kr. ja keskmised 50 kr. ümber. Vasikate hinnaks oli 5—8 kr., lammastel 5—10 kr. ja põrsastel noorematel 2—3 kr. ja vanematel 3—5 kr. tk.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

TOEPUUKÜSIMUS BRITI KAEVANDUSIS.

BRITISH MINING TIMBER QUESTION.

Teatavasti Briti rahuldab oma puidutarvet peamiselt impordiga Soomest, Rootsist, Venest, Kanadast j. m., kuna oma metsatagavarad pole kuigi suured: metsade üldala võrdub 1342 tuh. ha-le (peamiselt okaspuumets), moodustades kõigest 4,2% riigi üldpindalast ning 0,03 ha metsamaad elaniku kohta. Selline väike tagavara suudab Briti puidutarvet rahuldada muidugi vaid osaliselt.

Et leida teid, kuidas suurendada oma metsatagavarasid ja laiendada metsa kasutusvõimalusi, on metsamajanduse komisjon (Forestry Commission) hakanud korraldama lähemaid uurimusi. Nii ilmusid hiljuti uurimistöö andmed toepuude tarvituse ulatusest Briti kaevandustes ning oma toepuude kasutusvõimaluste laiendamisest. Šotis uuriti olukorda põhjalikult ning suhted metsakasvataja, tarvitaja ja kaupmehe vahel võtsid lõpliku kuju kõigi kolme huvide ühistegevuse näol. Sellist ühistegevuse tendentsi on märgata ka mujal Britis.

Nagu nähtub uurimisest, ulatuvad Briti kaevandusis tarvitatud toepuude kulud aastas keskmiselt £ 6,0 miljonile, seega ligi 7 d. iga tonni kivisöe kohta. Suurem osa tarvitatavaist toepuudest veetakse sisse ning oma toepuid on kasutatud võrdlemisi vähesel hulgal; tundub, et viimast on võimalik siiski suurendada. Siin arvatakse võivat tõsta oleivate metsade puidutooki ning kasvatada juurde tulevikus uusi nii riigi- kui ka era-

metsi. Viimaste aastate jooksul riigi huvi metsakultuuritööde alal on üha tõusnud; riigi poolt on kultiveeritud 100 tuh. ha ning riigi toetusel eramaaomanikelt 40 tuh. ha; siia juurde tuleks arvata ka metsakultuuritööd eraomanikelt riigi toetuseta.

Vastavate asutiste poolt tehtud analüüside tulemused tõendavad, et Briti oma toepuud on kaevandustes sama otstarbekohased ja vastupidavad nagu välismaalt imporditud propsid. Vaatamata sellele valitseb aga söekaevandustes üldine arvamine, et Briti omad toepuud ei vasta küllalt kaevanduste nõuetele ning on isegi hädaohtlikud. Selline eelarvamine on aga peamiselt pärit sõjaajast, mil toepuude hanget teostati kiiresti ja pealiskaudselt ning normaalne metsaraiumine, kõlblikkude toepuude sortimine jne. oli pea võimatu. Suurimaks puuduseks loetakse tavaliselt seda, et Briti oma toepuud olevat haprad ning murduvat andmata varem mingit hoiatust. Selle väite vastu aga võib tähendada, et näiteks üks tähtsamaid söekaevanduse ettevõtteid Lõuna-Englises tarvitab suurel määral kodumaa toepuid ning leiab olevat need täiesti rahuldavad; sel juhul toimetas metsaraiumist, toepuude valikut jne. metsamajanduse komisjon. Briti kuusepuidust propse — kvaliteedilt samad nagu imporditavad propsid — tarvitab pea eranditult näiteks ka Somerseshire'i söekaevandus ning pole tõstnud ses suhtes mingit kaebust.

Olgugi et puit on kaevandusis vanim ehitusaine ning tõendanud oma kõlblikkust igal ajal ja igasuguseis olukorris, on viimaseil aastail teras ehitusainena eriti kaevandusis hakanud võitma ikka rohkem maad. Sama tendentsi võime panna tähele ka Saksas. Puust toepuude asendamine terasega on kutsunud esile Britis mitmel pool valju protesti. Nii näiteks tõstsid protesti Lõuna-Walesi kaevandustöölised, väites järgmist: kaevanduse sisselangemise korral hoitab neid õigel ajal toepuude praksumine; seda ei võivat aga öelda terastugede kohta, kuna teras andvat järele hääletult ning aeglaselt. Nii olevat neis kaevandusis, kus teras asendanud puust tugesid, suurenenud raskete kaevandusõnnetuste arv tähelepandavalt.

Barnborough Main'is korraldatud hääletusel terase- või puutugede tarvitamise kohta kaevandusis ilmnes tööliste antipaatsus te-

rase vastu: 1200 töölisest hääletas 950 terase tarvitamise vastu.

Tundub, et terase propageerijad pole ise ka leidnud täit rahuldust sellest ehitusviisist kaevandusis. Terase tõusva tarvitusega kaevanduste ehitustöil hakati puu ja terase kõlblikkust seal lähemalt uurima ning leiti, et puu niihästi kindluse, lihtsuse, otstarbekuse kui ka ökonoomses mõttes on eelistatavam terasest. Viimane on nii ostes kui ehitamisel tunduvalt kallim puust. Tarvitada kaevanduses terastugesid näiteks seitsmeaastase kestusega, kus sama kaua võimalik kasutada kuuse toepuid, poleks saavutatud mingit paremust, arvestades eriti veel asjaoluga, et terastugesid arvatavasti osutub võimatuks eemaldada, kuna eemaldatud puust tugesid on võimalik kasutada ka veel teisteks otstarveteks. Kiirust kaevanduskäikude ehitamisel ning tugede eemaldamisel on võimalik saavutada puust tugegeda tunduvalt hõipsamini kui terastugegeda.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co Ltd.

Export of Meats

Juhatus: Tallinnas,

S. Roosikrantsi 4-a - 9. Telefon 463-63.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome mäetööstus. — *Finnish Mining Industry.*

Uute artiklite otsimisel Soome väljaveo mitmekesistamiseks, mille praegust ühekülg-sust peetakse väga hädaohlikuks ja oma toorainete muretsemisel tööstusele, leiab viimasel ajal suuremat tähelepanu ka Soome mäetööstus, kus näivad peituvat veel arene-misvõimalused.

Geoloogiliselt on Soome maapind suure-malt osalt sarnane Rootsi, Norra, Vene-Kar-jala, Kola poolsaare ja Kanada maapinnaga, kus leitakse rikkalikult igasuguseid metalle ja kuigi Soomes ei ole senini leitud suuri la-demeid, siis lubavad metallimullad ikkagi oletada, et ka Soomes on rikkalikke maa-põue varandusi. Plaanipindlaid uurimusi sel alal ei ole toimetatud ja juhuslikult avas-tatud leiukohtade kui ka vanade kaevandus-te uurimistööde tulemuste järgi ei saa ene-sestmõistetavalt võtta mingisugust seisukoh-ta, kuid oletada võib, et suuremaid leiukohti leidub eeskätt kaugel põhjas, mis vähem asustatud ja eemal ühendusteedest, nagu se-da tõendab nikkeli leid Petsamo tundras.

Rauda on Soomest leitud juba vanasti. Peamiselt leiti ja kasutati seda järveraua näol. 18-da sajandi lõpupoole oli Soomes juba 51 sulatustehast, kuid siis tuli palju toorainet ka Rootsist. Soome rauatööstus oli elujõuline niikaua, kui rauda sulatati puusõe abil, mida oli külluses. Kui leitudati ja võeti tarvitusele raua sulatamine kivi-sõe abil Inglises, siis ei saanud Soome raud enam hinna poolest võistelda ja varises kokku ka rauatööstus.

Soome langemisega Vene kätte alustati rauatööstusega uuesti ja saadi üksikutel aastatel kuni 33 000 tonni rauda, kuid see raud osutus palju kallimaks kui raud, mil-leks osteti rauamulda välismaalt ja rauda sulatamine ei olnud seega majanduslikult tasuv.

Põhja-Soomes on leitud rauamulda võrd-lemisi suurtes kogustes, kuid suure kauguse ja transpordiraskuste tõttu ei saa praegu mõeldagi selle eksportimisele. Parim prae-gune leiukoht on Outokumpu (Kuopio ja

Joensuu linna vahel), kus leitakse metalli-mulda, milles on 27% rauda ja 27% väävliit. Seni on kasutatud seda mulda ainult väävli eraldamiseks, kuna raud on jäänud puhas-tamata suurte kulude tõttu. Viimasel ajal on tekkinud ettevõtte, kes uute meetoditega kavatseb panna aluse ka rauavalmistami-sele. Kui kalkulatsioonid täituvad, siis võiks 3—5 aasta pärast toota juba 30 000 tn rauda. Tarviduse korral võiks Outokumpu kaevandustes seda toodangut isegi kahekor-distada. Igal juhul ei tule see raud prae-gustes olukordades kuigi odav ja väga suuri lootusi rauatööstuse arengule ei panda.

Vaske saadi Soomes 1757. a. peale Orijärve kaevandusest (Lohjalinnast ja jär-vest veidi läänepoole) ja 1814. a. Pitkäin-ranna kaevandustest (Ladoga põhjarannikul) kuid need kaevandused ei tööta juba aasta-aktümneid. 1910. a. leiti vasemuld (kupari-kiisu) Outokumpu's ja see võeti kohe töötle-misele. Alguses tuli vask kallis, kuid uute töömeetoditega saadi lõpuks häid tulemusi. Peale esimeste aastate Outokumpus otsekohe vaske ei valmistatud, vaid viidi Saksa tööt-lemiseks, kuid tulevaks aastaks valmib Outo-kumpu vasetehas Imatral ja siis saab Soo-mes valmistada juba toorvaske kuni 12 000 tonni aastas. Kuna vasehind on maailma-turul viimastel aegadel olnud väga madal, siis võib vasetööstus Soomes püsida ainult seetõttu, et vasemuld sisaldab väävliit, mis läheb sulfiitselluloosi vabrikutele. Outo-kumpu annab nelle vabrikutele umb. 50% kogu väävli tarvidusest, rahaväärtuses um-bes 50 milj. Smk, aastas. Kui Outokumpi kaevandus pääseks käima täie hooga, siis võiks tõusta selle bruttotoodang rahas kuni 100 milj. Smk. aastas, olenedes vase hin-nast. Vase tarviduse vähenemise tõttu maa-ilmaturgudel ja siseturu piiratud tarviduse juures, mis võiks teha ehk 50%, jääks 50% vase suhtes lahendada müügi-probleem.

Tina ja tsinki on saadud: esimest Pitkäinranna ja teist Orijärve kaevandu-sest, kuid väheses koguses. Uute ja odava-

mate menetlusviisidega loodetakse siiski tulemust parandada. Orijärve kaevanduses on viimasel ajal töötanud Rootsi ettevõtte, kes eraldanud tina endistest jätetest. Pitkäinranna kaevandust on tsiingi suhtes asunud uuesti uurima.

Nikkel leiti alles hiljuti geoloogilise toimkonna poolt Petsamo tundrast ja praegu on arenemas selle kaevamise ja töötlemise töö. Nikli kaevamine on antud kontsessioonina Inglis-Ameerika nikkeltrustile, kes peab alustama tegevust sel kevadel ja viima aastatoodangu 2000 tonnile. Nimetatud nikkeltrusti käes on kogu maailma nikkelkaevandused ja nad määravad järelikult ka tema hinna. Nikli kaevandustest oleks seetõttu esijoones kasu uute teenistusvõimaluste leidmise näol.

Hõbedat on saadud õige palju Pitkäinranna kaevandusest ja arvatakse, et uute menetlusviisidega saalt saaks veel palju lisa. Teised leiupaigad on olnud seni väiksema tähtsusega.

Kulda on leitud Lapi jõgedest uutmise teel juba aastakümneid, kuid vähesel määral (1868. a. alates umbes 500 kg) nii et kulla otsimiseks asutatud ühingud on ikka pidanud lõpetama tegevuse kahjudega. Praegu on see maa-ala uue kullapalaviku tõttu jälle hoolsa uurimise ja katsetamise all. Suurem kontsessioon on inglise „Se-

lection-Trust'i" nimelise ettevõtte käes, kes alustab suuremate uurimistöödega sel kevadel. Kivides ei ole seni tähelepanevaid kullasooni leitud, ainult Outokumpi metallimuld sisaldab tonni kohta 1 gr. kulda, mis aastast annab lisatulu umb. 5 milj. Smk. Uute võimalikkude kulla leiukohtadena on praegu uurimisel maa-ala Teerijärvi ja Ebijärvi juures.

Kui tegevusse astub uus ettevõtte geoloogiliste uurimuste toimetamiseks maapäue varanduste selgitamiseks (Malminetsintä o/y), mis hiljuti valitsuse algatusel ja riigikassa ning riigiettevõtete rahalisel ($\frac{1}{2}$ milj. Smk+10 milj. Smk) toetusel kutsuti ellu lisaks senisele Geoloogilisele toimkonnale, kes uuris mitmesuguseid paiku ja sooritas laboratoorseid töid, siis peaks lähemalt selguma, missuguses ulatuses tõestuvad arvamised suuremate metallilademete kohta ja kui palju saab arvestada Soome mäetööstuse kasvamisega. Kindel on igatahes see, et mäetööstuse suurema arengu korral ei saa mööda välismaa kapitalist.

Mis puutub teistesse kaevamissaadustesse, siis leidub Soomes peale metallimuldade veel igasuguseid kivisorte, nende seas ka lubja- ja asbestkive, mis leiavad mitmesugust töötlemist. Viimasel ajal on leitud ka kaoliini, kuid esialgu ei ole leitud kogus veel suur ja peale selle ei ole see kaoliin paremat sorti.

Puumassitoodangu piiramine. — *Restriction of Pulp Output.*

Et välisurgudel on tekkinud raskusi puumassi mahutamises ja liigpakumise puhul kardetakse hindade suurt langust, siis leppisid Soome, Rootsi ja Norra puumassi valmistajate esindajad 26. aprillil Stokholmis kokku, et nimetatud riikides piiratakse puumassi valmistamist lähemate aastate jooksul ja valmistatakse seda ainult nii palju, kui on olemas nõudmist välisurgudel. Mitteametlikkude teadete järgi on sel nõupidamisel otsustatud piirata kolme riigi väljavedu puu-

massi alal 1 750 000 tonniga, millest saaks Norra 650 000 tn., Rootsi 600 000 tn. ja Soome 500 000 tn. Väljaveo kasvamisel saaks lisaosa kõigepealt Soome, siis Rootsi ja Norra. Arvestades praeguste müügivõimalustega ja olevate tagavaradega, jäävad Soome puumassitööstused lähemal ajal vist mõneks ajaks seisma.

Stokholmis sõlmitud kokkulepe käib ainult toodangu suuruse kohta. Hinnapolitika on jäetud tootjatele vabaks.

Metsakomitee asutamine. — *Setting Up of Forestry Committee.*

Valitsuse otsusega 17. aprillist s. a. asutati eriline komitee dr. Helanderi juhatusel, kes peab selgitama järgmised küsimused:

1) kas saaks arendada metsakasvatust ja metsapidamist oluliselt, kui mitmesuguste metsakasvatustööde alal hakataks jagama

preemiaid ja kas saaks niisugusteks preemiateks kasutada summasid asundustööde preemiateks ettenähtud summadest;

2) kas oleks otstarbekohane edendada metsakasvatust ja hoidu asunduskruntidel sellega, et metsauendustööde eest arvatakse

Tehase asutamine õunte töötlemiseks. —

Suomen Puutarhaviljelijain Liitto (Soome aiapidajate liit) algatusel on asutamisel tehas Soome õunte töötlemiseks keedisteks, mahladeks, veinideks jne., et kasutada õunu, mis ei pääse turule söögiõunana kas halva sordi, väliste vigade või teiste põhjuste tõttu ja mädanevad kasutamata. Senini olevat aastane kahju ainult õunte mädanemisest umbes 8 milj. Smk. Uus tehas pehmendaks ka turu-

Soome mesilastepidamine ja meesaak. — *Apiculture and Output of Honey.*

Soomes on 15 000 mesilastaru või peret, millest saadakse aastast umbes 250 000 kg. mett. 1934. a. keskmine saak taru kohta oli 29 kg., 1930. a. oli hea saagiaasta ja keskmine saak taru kohta ligi 52 kg., 1933. a. oli nõrk aasta ja keskmine saak oli 10 kg. Keskmiseks aastasaagiks läbilõikes tuleks umbes 15 kg. taru kohta, mis oleks võrdlemisi suur arv, kuna Saksas on keskmiseks saagiks ai-

Tatratangu veski asutamine Soome. — *Establishment of Buckwheat Mill.*

Tatratangu on seni peamiselt toodud Saksast, umbes 1 milj. Smk. väärtuses aastast (kolm-nelised tonni). Soome oma tatrat, mida kasvatatakse lahjal liivamaal Lõuna-Savos ja Karjalas, ei ole suurt levikut ajakohase veski puudusel. Maa veskid valmistasid tatratangu väga primitiivselt. Nüüd on

preemia suurune summa maha aastamaksudest, mis tasutakse riigile;

3) kuidas saaks toetada metsahoiuühisuste asutamist igasse kogukonda, kas erimaksude sisseseadmiseega metsamüükidelt või mõnel teisel teel.

Factory for Utilisation of Apples in Finland.

olukorda hea õunasaagi korral, sest et lühikese müügiseseooni jooksul, mil Soome õunad veel säilivad, ei saa kunagi kogu toodangut mahutada söögiõuntena. Uus tehas tuleks ehitamisele selleks asutatud aktsiaseltsi poolt, milleks kapital saadakse müügil elastud aktsiatest à 200 Smk. Aktsiaseltsi koondusid aiapidajad, põllupidajad, Alkoholiühik, suurkaupmeeste ja väikekaupmeeste ringkonnad.

nult 5 kg. Mee eest on saadud müügil Smk. 14—15 kg. en-gros ja seda hinda peetakse rahuldavaks. Meesaagi mahutamine turule oli senini hõlpus.

Mesilastepidamisel oleks asjatundjate arvamisel Soomes veel suur arenemisvõimalus. Mesilaste toidu seisukohalt arvatakse võivat Soomes pidada kuni 300 000 taru.

Vaasa Höyrymylly O/Y otsustanud asutada ajakohase suurveski just tatratangu valmistamiseks oma tatrast ja algab tatra kokkustudega eeloleval sügisel. Arvatakse, et veski asutamisega kasvab ka selle vilja harustus põllupidajates, kelle maad on tatrakasvatuseks sobivad.

ITAALIA

Tööstuse kontsessiooni-süsteem Itaalias.

Industrial Licence System in Italy.

Itaalias pandi kontsessiooni-süsteem kehtima 16. III 1933. Süsteemile aluseks on seadus 12. I 1933, nr. 141, mis kuulutati välja 16. III 1933. Süsteemi korraldamiseks ja täiendamiseks on veel antud välja kuninglik dekreet 15. V. 1933 nr. 500, mis kuulutatud välja 14. VI. 1933, kuninglik dekreet 1. III. 1934 nr. 630 (kuulutatud välja 28. IV 1934), ja kuninglik dekreet 28. IX. 1934, nr. 1764 (kuulutatud välja 9. XI. 1934).

12. I. 1933 seaduse 1. art. järgi on valitsusele tööstuse kohaldamise eesmärgiga üldistele majanduslikele oludele antud õigus korra loomiseks, mille juures uute tööstuslike ettevõtete avamine ja olemasolevate suurendamine võib sündida ainult valitsuse loaga.

Art. 2. järgi võib valitsus art. 1. temale antud õigust tarvitada ka üksikute tööstusharude suhtes, pannes selleks korraldusi kehtima kuningliku dekreediga, korporatsioonide

ministri ettepanekul ja rahaministri ning tarbekorral ka teiste asjaosaliste ministrite nõusolekul.

Art. 3. järgi karistatakse uue tööstusliku ettevõtte asutamist ilma vastava loa, kui tööstusettevõtte kuulub nende ettevõtete liiki, millele avamiseks on kehtivate määruste järgi avamise luba tarvilik, ja samuti olemasoleva ettevõtte suurendamist, kui kehtivate määruste järgi selleks on tarvilik luba, rahatrahviga kuni 10 000 liiri. Kui tegemist on kaubandusliku ühinguga, käib see karistus iga administraatori kohta.

Peale selle korraldab korporatsioonide minister oma dekreediga tööstusliku ettevõtte sulgemise, milline oli avatud ilma vastava loa, kui selle avamiseks kehtivate määruste järgi luba tarvilik.

Dekret-seadus 15. III. 1933 määrab art. 1., 2. ja 3-ga kindlaks tööstusharud, millistes uute ettevõtete avamiseks või olemasolevate suurendamiseks on luba tarvilik.

Art. 4. näeb ette lubade nõutamise ja väljajandmise korra. Palved loa saamiseks esitatakse vastava Korporatiivse inspektoraadi büroole (Circolo del l'Ispektorato corporativo). Palved peavad sisaldama üksikasjalisi andmeid järgmistele küsimustele kohta: tööstusharu, saaduste ülesandmisega, mida kavatakse valmistada; ettevõtte nimetus ja asukoht; ettevõtte aadress; investeeritud ja investeerimisele kuuluv kapital ja ettevõtte rahalised disponibilsused; masinad, teatega kasnad on kodumaal või välismaal valmistatud; tehniliste juhtide ja tööliste arv, teatega misugusel määral kavatakse tarvitada välismaalasi kui tööjõude ja mis aladel; tootlemis- tsükluse kirjeldus; ettevõtte tootlemise potentsiaaliteet; saaduste turustamisvõimalus nii sise- kui välismaal.

Palved peavad olema kirjutatud alla ette-

võtete asutajate ehk nende legaalsete esindajate poolt, või kui tegemist kaubanduslike ühingutega, millised legaalselt veel pole moodustatud, siis algatajate poolt.

Korporatiivse inspektoraadi büroo saadab palved korporatsioonide ministeeriumile oma märkustega. Ministeerium korraldab andmete kogumise, millised tarvilikud küsimuse otsustamiseks.

Art. 5. järgi on korporatsioonide ministeeriumi juures moodustatud komisjon ettevõtete asutamise küsimuse uurimiseks. Komisjon avaldab oma arvamise küsimuse kohta. Komisjoni esimeheks on korporatsioonide ministeeriumi riigi alamsekretär või mõni tema poolt nimetatud kõrgem ametnik ja komisjoni liikmeteks: kaks esindajat korporatsioonide ministeeriumist, üks esindaja rahaministeeriumist, üks esindaja teedeministeeriumist, üks esindaja avalikkude tööde ministeeriumist, üks esindaja põllutöö- ja metsade ministeeriumist, riigikaitse kõrgema komisjoni sekretär, üks esindaja fašistliku üldisest Itaalia tööstuse konföderatsioonist, üks esindaja tööstuse fašistlike sündikaatide rahvuslikust konföderatsioonist. Komisjoni sekretariaat koosneb korporatsioonide ministeeriumi ametnikkudest.

Komisjoni liikmed nimetatakse korporatsioonide ministri dekreediga, kes võib ka korraldada, et komisjoni kutsutaks eriteadlasi, kes omavad kompetentsi küsimuses, mille kohta komisjon peab avaldama arvamist.

Art. 8. järgi teeb korporatsioonide minister, komisjoni arvamise ärakuulamise järgi, oma otsuse dekreedil näol.

Loa andmise korras võib dekreediga kindlaks määrata ajavahemik, mille jooksul peab ettevõtte algama tegevust; sellest ajavahemikust mitte kinnipidamise korral kaotab luba kehtivuse.

LÄTI. Läti riiklikud eksportettevõtted ühe keskjuhatuse kontrolli alla.

Centralisation of Government Export Industries in Latvia.

Ministrite nõukogu otsusel peavad kõikide riiklike ettevõtete põhikirjad vastama kindlaksmääratud nõuetele, kuna ekspordiks töötavad riiklikud ettevõtted alluvad ühele väljaveotoimkonnale. Praegu koostab finants-

ministeerium seaduseelnõu, mis näeb ette kõikide seni iseseisvalt töötanud riiklike eksportettevõtete koondamist ühe keskjuhatuse alla.